

Vydáno s laskavým příspěvkem elektrárenské společnosti ČEZ, a. s.

OBSAH

Úvod	11
1. Teoretická část	13
1.1 Složení a vertikální členění atmosféry	13
1.2 Sluneční záření	14
1.3 Zdánlivé zploštění oblohy	14
1.4 Šíření světelných paprsků v atmosféře	16
1.5 Lom a odraz světelných paprsků v atmosféře	16
1.5.1 Index lomu, základní zákony odrazu a lomu světelných paprsků	16
1.5.2 Trajektorie světelných paprsků v atmosféře	18
1.5.3 Astronomická a terestrická refrakce	20
1.5.3.1 Jevy podmíněné astronomickou refrakcí	22
1.5.3.2 Jevy vyvolané terestrickou refrakcí	25
1.6 Rozptyl světla v atmosféře	28
1.6.1 Rozptyl světla v atmosféře a barva oblohy	28
1.6.2 Rozptyl světla na vodních kapkách, duhy, koróny, glórie	29
1.6.2.1 Formulace problému	29
1.6.2.2 Vnitřní odrazy na vodních kapkách, vznik duh	30
1.6.2.3 Koróny, glórie, perleťová oblaka	36
1.7 Halové jevy	40
1.8 Soumrakové jevy	48

2. Praktická část	54
2.1 Příklady	54
2.1.1 Zdánlivé zploštění oblohy	54
2.1.2 Astronomická a terestrická refrakce	54
2.1.2.1 Jevy podmíněné astronomickou refrakcí	57
a) Prodloužení trvání dne	57
b) Změna tvaru slunečního a měsíčního kotouče u obzoru	60
c) Zelený paprsek	62
2.1.2.2 Jevy vyvolané terestrickou refrakcí	66
a) Svrchní a spodní zrcadlení	66
b) Zdánlivé zvednutí obzoru	68
c) Míhotání vzdálených zdrojů světla	71
2.1.3 Rozptyl světla v atmosféře a barva oblohy	72
2.1.4 Duha	73
2.1.5 Ohybové jevy v atmosféře (koróna)	79
2.1.6 Halové jevy	80
2.1.7 Soumrakové jevy	83
2.1.8 Doplnující příklady	85
2.2 Pokusy	90
2.2.1 Astronomická a terestrická refrakce	90
2.2.2 Rozptyl světla v atmosféře a barva oblohy, soumrakové jevy	95
2.2.3 Duha	96
2.2.4 Ohybové jevy v atmosféře (koróna)	99
2.2.5 Halové jevy	100
Seznam literatury	103
Seznam fotografií	104